

Cuprins

Abrevieri	9
FIȘA nr. 1. Aplicarea legii penale în timp.....	11
FIȘA nr. 2. Trăsăturile esențiale ale infracțiunii.....	24
FIȘA nr. 3. Conținutul generic al infracțiunii.....	26
FIȘA nr. 4. Formele și fazele infracțiunii intenționate	36
FIȘA nr. 5. Pluralitatea de infractori.....	45
FIȘA nr. 6. Unitatea de infracțiune	57
FIȘA nr. 7. Concursul de infracțiuni.....	66
FIȘA nr. 8. Recidiva postcondamnatorie	76
FIȘA nr. 9. Recidiva postexecutorie.....	85
FIȘA nr. 10. Pluralitatea intermediară.....	92
FIȘA nr. 11. Cauzele justificative	98
FIȘA nr. 12. Cauzele de neimputabilitate	109
FIȘA nr. 13. Pedepsele	124
FIȘA nr. 14. Individualizarea judiciară a pedepselor.....	144
FIȘA nr. 15. Individualizarea judiciară a pedepselor. Soluții care nu presupun condamnarea inculpatului.....	160
FIȘA nr. 16. Individualizarea judiciară a pedepselor. Soluții care presupun condamnarea inculpatului.....	173
FIȘA nr. 17. Individualizarea judiciară a executării pedepsei. Liberarea condiționată	184
FIȘA nr. 18. Măsurile de siguranță neprivative de patrimoniu.....	194
FIȘA nr. 19. Măsurile de siguranță privative de patrimoniu.....	202

FIȘA nr. 20. Răspunderea penală a minorilor. Măsurile educative neprivative de libertate	211
FIȘA nr. 21. Răspunderea penală a minorilor. Măsurile educative privative de libertate	223
FIȘA nr. 22. Cauze care înlătură răspunderea penală.....	234
FIȘA nr. 23. Cauze care înlătură executarea pedepselor	245
FIȘA nr. 24. Cauze care înlătură consecințele condamnării.....	257
BIBLIOGRAFIE	265
JURISPRUDENȚĂ	269

Mihail UDROIU

Fișe de drept penal. Partea generală

Noul Cod penal

S-a născut la 20 martie 1977, în Bumbăști-Jiu, jud. Gorj.

- **Studii:** Facultatea de Drept, Universitatea București (1999); Universitatea București – Facultatea de Drept – Studii postuniversitare: Științe penale – criminologie (2000), Institutul Național al Magistraturii (2002); doctor în drept, Universitatea București, Facultatea de Drept, Școala Doctorală (iulie 2011, teză „Administrarea probelor în procesul penal”, coordonarea științifică: prof. univ. dr. Nicolae Volonciu); doctorand în economie, Academia Română, Institutul Național de Cercetări Economice (începând cu 1 noiembrie 2006); doctorand în drept penal, Academia Română, Institutul de Cercetări Juridice (începând cu 1 noiembrie 2008).
- **Activitate profesională:** consilier al procurorului-șef DIICOT (începând cu 1 iulie 2013); judecător la Tribunalul București, secția a II-a penală (2006 – prezent); membru al Comisiei de elaborare a proiectului Legii pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procedural penale (septembrie 2010 – septembrie 2011); membru al Comisiei de elaborare a proiectului Legii pentru punerea în aplicare a Codului penal și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții penale (februarie 2010 – iulie 2010); membru al Comisiei de elaborare a Proiectului Noului Cod penal și al Proiectului Noului Cod de procedură penală (iulie 2007-2009); formator în cadrul Institutului Național al Magistraturii la disciplina drept procesual penal (2006 – prezent).
- **Publicații:** autor a peste 60 de studii și articole. Autor al lucrărilor: „Drept penal. Partea generală. Noul Cod penal”, Ed. C.H. Beck (2014); „Drept penal. Partea specială. Noul Cod penal”, Ed. C.H. Beck (2014); „Procedură penală. Partea generală. Noul Cod de procedură penală”, Ed. C.H. Beck (2014); „Fișe de drept penal. Partea generală”, Ed. Universul Juridic (ed. 1 – 2012, ed. 2 – 2013); „Fișe de drept penal. Partea specială”, Ed. Universul Juridic (ed. 1 – 2012, ed. 2 – 2013); „Fișe de procedură penală”, Ed. Universul Juridic (ed. 1 – 2012, ed. 2 – 2013); „Teste grilă. Drept penal și procedură penală”, Ed. Universul Juridic (patru ediții); „Drept penal. Partea generală. Partea specială”, Ed. C.H. Beck (ed. 1 – 2010, ed. 2 și 3 – 2011, ed. 4 - 2013); „Procedură penală. Partea generală. Partea specială”, Ed. C.H. Beck (ed. 1 – 2010, ed. 2 – 2011, ed. 3 – 2013); „Dicționar de drept penal și de procedură penală”, Ed. C.H. Beck (2009). Coautor al lucrărilor: „Tehnici speciale de investigare în justiția penală”, Ed. C.H. Beck (2009); „Protecția europeană a drepturilor omului și procesul penal român. Tratat”, Ed. C.H. Beck (2008); „Convenția europeană a drepturilor omului și dreptul procesual penal român”, Ed. C.H. Beck (2007).
- **Premii:** Premiul „Simion Bărnuțiu” al Academiei Române (2010) pentru lucrarea „Protecția europeană a drepturilor omului și procesul penal român. Tratat”; premiul „Vintilă Dongoroz” al Uniunii Juriștilor din România (2009) pentru lucrarea „Dicționar de drept penal și de procedură penală”; premiul „Ion Tanoviceanu” al Uniunii Juriștilor din România (2008) pentru lucrarea „Protecția europeană a drepturilor omului și procesul penal român. Tratat”; premiul „Vintilă Dongoroz” al Uniunii Juriștilor din România (2007) pentru lucrarea „Convenția europeană a drepturilor omului și dreptul procesual penal român”.

Mihail UDROIU

FIȘE DE DREPT PENAL
Partea generală
Noul Cod penal

Universul Juridic
București
-2014-

~ Pentru Marc ~

FIȘA nr. 1

APLICAREA LEGII PENALE ÎN TIMP

I. PARTEA TEORETICĂ

- ✓ aplicarea legii penale nu suscită probleme când atât nașterea, cât și stingerea raportului juridic penal (atât săvârșirea faptei, cât și condamnarea definitivă pentru aceasta) au loc sub imperiul unei legi unice, fiind aplicabilă această lege;
- ✓ dacă pe durata existenței raportului juridic penal sunt incidente mai multe legi penale succesive, se pune problema determinării legii penale aplicabile în cauză.

PRINCIPII

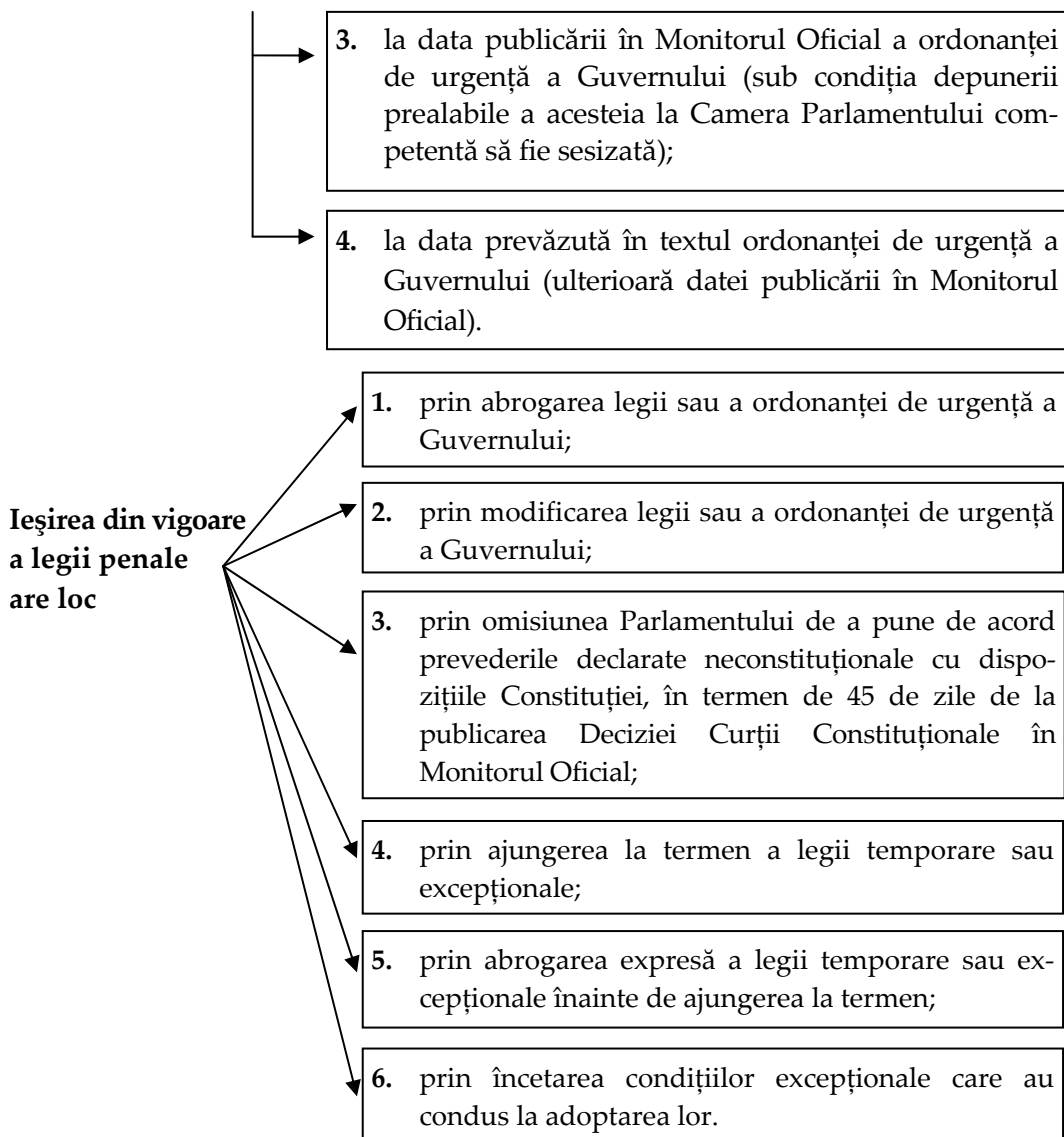
1. PRINCIPIUL ACTIVITĂȚII LEGII PENALE (art. 3 NCP)

- ✓ infracțiunile sunt prevăzute în legi și ordonanțe de urgență ale Guvernului. Actele de incriminare semnifică legea penală. Legea penală se aplică tuturor infracțiunilor săvârșite în intervalul de timp cuprins între momentul intrării în vigoare și momentul ieșirii sale din vigoare;
- ✓ desuetudinea nu face ca o lege iasă din vigoare;
- ✓ decurge din principiul legalității incriminării (art. 1 NCP) și cel al legalității sancțiunilor de drept penal (art. 2 NCP).

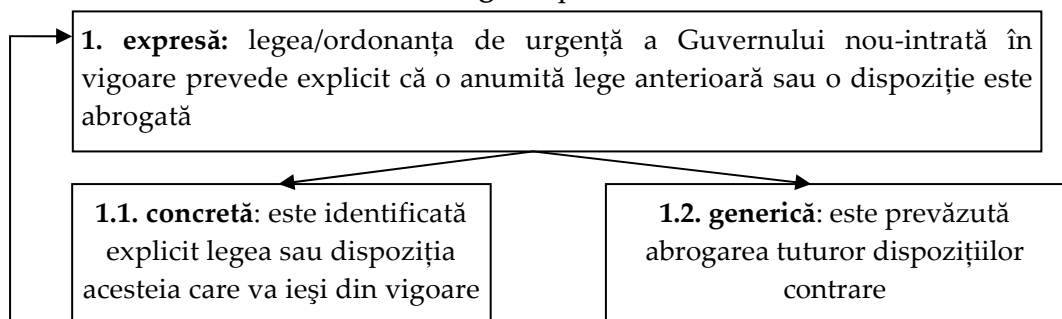
**Intrarea în vigoare
a legii penale
are loc**

1. la 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial;

2. la data prevăzută în textul legii (ulterioară termenului de trei zile de intrare în vigoare);

Abrogarea poate fi:

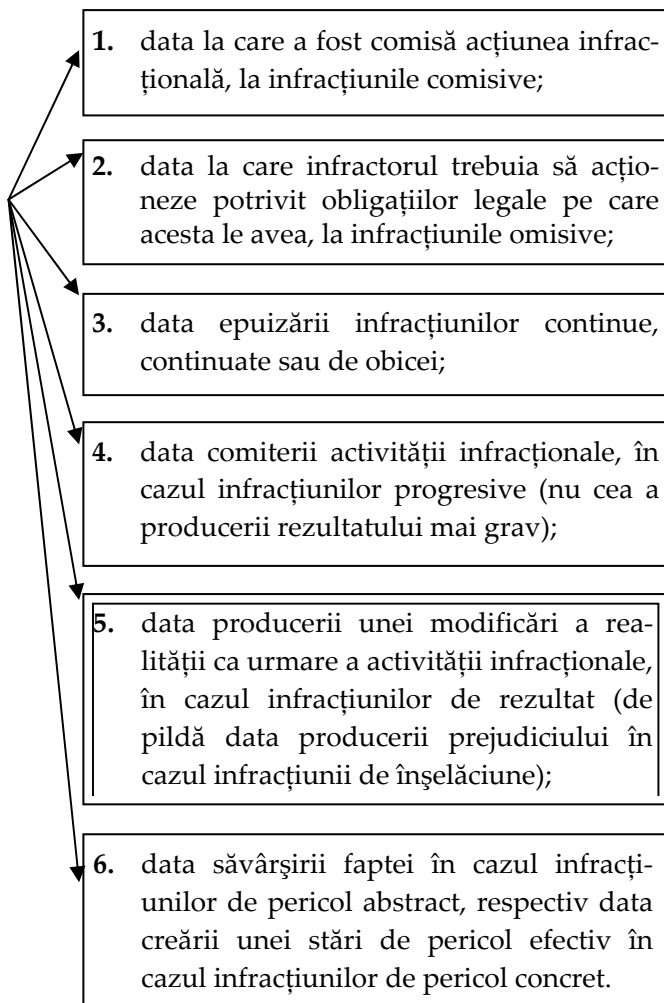
→ **2. tacită:** legea nouă cuprinde reglementări penale diferite și incompatibile cu cele anterioare

Abrogarea expresă sau tacită poate fi:

- 1) **totală:** a întregii legi sau ordonanțe de urgență a Guvernului;
- 2) **parțială:** numai a uneia sau a unor prevederi ale legii sau ordonanței de urgență a Guvernului (nu toate).

Abrogarea	Dezincriminarea
<ul style="list-style-type: none"> ✓ chiar dacă se abrogă o dispoziție legală, fapta poate fi în continuare incriminată într-o altă dispoziție (alt articol din altă lege penală sau nepenală cu dispoziții penale, altă denumire marginală etc.); ✓ abrogarea legii speciale nu echivalează cu dezincriminarea dacă fapta este incriminată în legea generală; ✓ modificarea normei completatoare a unei norme de referire/de trimitere atrage și modificarea normei incomplete; în cazul abrogării normei completatoare, norma incompletă va păstra elementele preluate de la aceasta, afară de cazul în care legea de abrogare dispune altfel; ✓ abrogarea normei completatoare a unei norme în alb nu echivalează cu abrogarea normei în alb, aceasta fiind însă inaplicabilă (echivalând cu o dezincriminare) până la data intrării în vigoare a unei noi norme completatoare. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ fapta nu mai este incriminată sub nicio formă de legislația națională; ✓ se va reține dezincriminarea și atunci când prin legea nouă este limitat domeniul de aplicare a unei infracțiuni (de pildă, prin eliminarea uneia dintre variantele alternative a elementului material al infracțiunii).

Data săvârșirii infracțiunii în funcție de care se va analiza legea penală în vigoare¹:

! OBSERVAȚII:

1. concursul de legi penale cu privire la aceeași faptă (aceeași faptă fiind incriminată și într-o lege cu caracter general, dar și în alta ce are caracter special) nu atrage dezincriminarea faptei prevăzute de legea generală, ci vor fi aplicate întotdeauna dispozițiile legii speciale;
2. în cazul în care, după dezincriminarea unei fapte, intră în vigoare o nouă lege care reincriminează fapta (anterior dezincriminată), nu se va putea

¹ În ipoteza participației penale, prezintă importanță numai data comiterii faptei de către autor.

proceda la tragerea la răspundere penală a persoanei care a săvârșit fapta prevăzută de legea penală anterior dezincriminării;

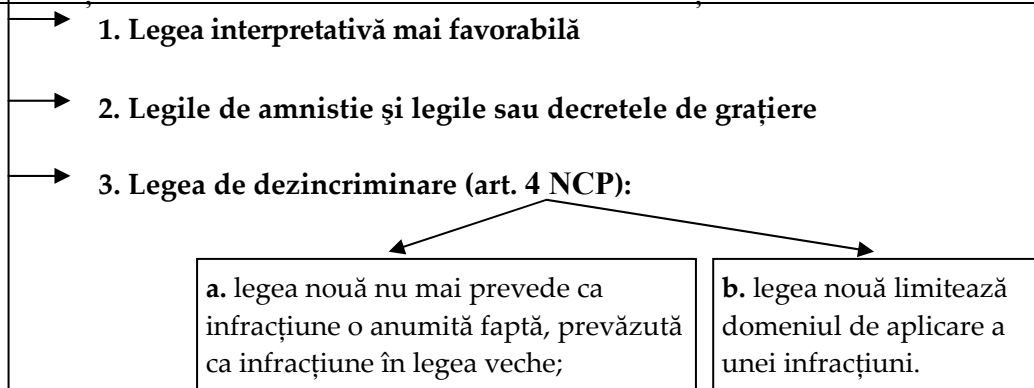
3. față de caracterul indivizibil al infracțiunilor complexe, acestea vor fi supuse legii în vigoare la momentul consumării lor (cu excepția situațiilor în care acestea au o durată de consumare).

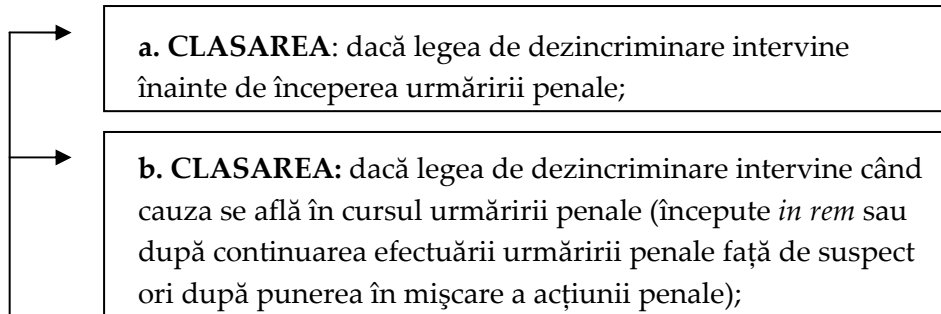
2. PRINCIPIUL NERETROACTIVITĂȚII LEGII PENALE

- ✓ legea penală dispune numai pentru viitor, neputând fi aplicată unor fapte săvârșite înainte de intrarea ei în vigoare;
- ✓ principiul neretroactivității constituie un corolar al principiului legalității, reprezentând o garanție importantă a dreptului la libertate al persoanei.

EXCEPȚII DE LA PRINCIPIUL NERETROACTIVITĂȚII LEGII PENALE:

📄 EFECTELE LEGII DE DEZINCRIMINARE² – NUMAI PENTRU VIITOR:

² Legea nouă de dezincriminare se va aplica faptelor săvârșite sub legea veche (*aplicare retroactivă*), însă efectele sale se vor produce numai pentru viitor.